

KORRALDUS

11.10.2022 nr DM-112463-34

Tarva dolokivikarjääri keskkonnaloa nr KL-515945 andmine

1. OTSUS

Lähtudes Raho OÜ esitatud keskkonnaloa taotlusest, võttes aluseks haldusmenetluse seaduse § 40, § 46, atmosfääriõhu kaitse seaduse § 2, § 89, veeseaduse § 2 lg 2, § 191 lg 1, maapõueseaduse § 48, jäätmeseaduse § 73 lg 2 p-le 7, § 76 lg 1, § 81, § 98³, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lg 4, § 59 lg 2 p 4 ning kooskõlas Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 8 „Keskkonnaameti kliima- ja kiirgusosakonna põhimäärus“ punktiga 2.5.1, lisa 13 „Keskkonnaameti ringmajanduse osakonna põhimäärus“ punktidega 2.3.2 ja 2.5.1, lisa 16 „Keskkonnaameti veesosakonna põhimäärus“ punktiga 2.2.2 ning Keskkonnaameti peadirektori 09.07.2021 a käskkirja nr 1-1/21/137 „Keskkonnaameti teabehalduse korra kinnitamine“ lisaga 14, otsustan:

1.1 Anda Raho OÜ-le keskkonnaluba nr KL-515945 kehtivusajaga 11.10.2022-11.10.2052 Tarva III dolokivikarjääris alljärgnevalt:

- maavara kaevandamine;
- jäätmete taaskasutamine;
- vee erikasutamine;
- paiksest heiteallikast saasteainete välisõhku väljutamine.

1.2 Korraldus jõustub Raho OÜ-le teatavakstegemisest.

2. ASJAOLUD

2.1 Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

Raho OÜ (registrikood 10816257, aadress Katusepapi tn 12-24, Lasnamäe linnaosa, Tallinn, Harju maakond) esitas 03.12.2020 Tarva III dolokivikarjääri keskkonnaloa taotluse (nõuetekohane taotlus T/KL-1008618 registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 17.08.2021 dokumendina nr DM-112463-15). Raho OÜ taotleb keskkonnaluba maavara kaevandamiseks, vee erikasutuseks, saasteainete viimiseks paiksest saasteallikast välisõhku ja jäätmete käitlemiseks.

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 1 lg 4 järgi kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) 5. peatükki, arvestades *MaaPS* erisusi. *KeÜS* § 41 lõike 1 kohaselt annab keskkonnaluba õiguse vee erikasutuseks, saasteainete viimiseks paiksest saasteallikast välisõhku, jäätmete käitlemiseks ja maavara kaevandamiseks. Sama seaduse § 41 lõige 4 sedastab, et kui eelnimetatud tegevused on omavahel ruumiliselt või tehnoloogiliselt seotud, antakse nendeks tegevusteks üks keskkonnaluba. Seega peab iga keskkonnaluba vajadusel sisaldama maavara kaevandamise, vee, jäätmete ja õhu osa.

Tarva III dolokivikarjäär asub Pärnu maakonnas Lääneranna vallas Tarva külas Lubja kinnistul (katastritunnus 33403:001:0243). Tarva III dolokivikarjääri mäeeraldise pindala on 13,92 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 16,85 ha. Taotletav mäeeraldis hõlmab täielikult Tarva dolokivimaardla täitedolokivi aktiivse tarbevaru 9. plokki. Mäeeraldisega hõlmatava täitedolokivi aktiivne tarbevaru on 1 332 tuh m³ ja kaevandatav varu 1 312 tuh m³. Keskkonnaluba taotletakse 30 aastaks keskmise aastase kaevandamise määraga 44 tuh m³. Kaevandatud materjali planeeritakse kasutada ehituskillustikuna ja täitepinnasena. Kaevandatud maa korrastatakse osaliselt veekoguks ja osaliselt rohumaaks.

Mäeeraldise kagunurgast ~500 m kaugusel kulgeb riigimaantee Mihkli-Oidremaa (tee nr 19204), millelt viib karjääri metsatee. Suurematest asustatud punktidest jääb valla halduskeskus Lihula ~13 km kaugusele loodesse, Koonga ~9 km ja maakonnakeskus Pärnu ~40 km kaugusele kagusse. Pärnu-Lihula riigi tugimaantee (tee nr 60) on karjäärist ~4 km.

Taotletavast mäeeraldisest ~250 m kaugusel asub Tarva dolokivikarjääri mäeeraldis (kaevandamisluba nr L.MK/332709 ja loa omaja Kivikandur OÜ) kehtivusajaga 02.06.2044.

Mäeeraldise teenindusmaa kirdeosasse jääb pärandkultuuriobjekt Sõnniku küla Lubja talu (334:REE:004) ja Lubja talu lubjaahi (334:LUA:004). Mäeeraldist läbib kirde-edela suunas 1,5 - 2 m sügavune Sõnniku küla paemurd (334:PAM:007), millest on säilinud 50 - 90%.

Taotletava mäeeraldise kirdeosas paiknevad Elektrilevi OÜ alla 1 kV pingega elektriõhuliinid Tundmatu MP liin (VID koodid M5239042, M5239044 ja M5239071), mille kaitsevööndid liini teljest on 2 m.

Lähim majapidamine paikneb kagu suunas ~750 m kaugusel Korise kinnistul (katastritunnus 33403:001:0084).

Lähim looduslik veekogu on Vanamõisa (Veltsa) jõgi, mis jääb karjääri kirdenurgast ~2 km kaugusele itta. Veltsa jõgi saab alguse 5 km lõuna pool asuvast Urita soost ning suubub Kasari jõkke (KKR kood VEE1107000). Karjääri kirdenurgast ~300 m kaugusele jääb maaparandussüsteem VELTSA (TTP-387) (kood 5111610020081001) oma äravoolukraavide võrgustikuga, mille kaudu juhatakse liigveed Vanamõisa (Veltsa) jõkke.

Rail Baltic raudtee kavandatav trassikoridor jääb uuringuruumi teenindusalast ~40,2 km kaugusele kagu suunda.

Riigilõiv 2048 eurot on tasutud kahes osas 03.12.2020 ja 30.08.2022 riigilõivuseaduse § 123 lõike 1 kohaselt.

2.2 Keskkonnaloa taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus on lokaalse mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmine on avalikustatud 12.10.2021 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 12.10.2021 kirjaga nr DM-keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid.

Vastavalt maapõuseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 49 lõikele 6 saatis Keskkonnaamet 12.10.2021 kirjaga nr DM-112463-18 keskkonnaloa taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks mäeeraldise asukoha kohalikule omavalitsusele (Lääneranna Vallavalitsus) arvamuse andmise tähtajaga kaks kuud.

Lääneranna Vallavalitsus maapõuseaduse § 49 lõike 6 ning Lääneranna Vallavolikogu 14.12.2017 määruse nr 7 “Otsustusõiguse ja ülesannete täitmise delegeerimine” § 1 lõike 1 punkti 8 alusel märkis 02.12.2021 korralduses nr 909 (registreeritud KOTKAS 07.12.2021 nr DM-112463-21), et taotletavas keskkonnaloas kavandatud tegevusele tuleb anda keskkonnamõju eelhindang, millega selgitatakse välja keskkonnamõju hindamise vajalikkus.

Keskkonnaamet palus 08.12.2021 kirjas nr DM-112463-22 Lääneranna Vallavalitsusel täpsustada oma arvamust, kuna arvamuses ei kajastunud asjaolu, kas vallavalitsus keeldub või nõustub loa andmisega.

Lääneranna Vallavalitsus vastas 09.12.2021 kirjaga nr 2021/7-4/2360-2 (registreeritud KOTKAS 10.12.2021 nr DM-112463-23), et keskkonnaloa taotluses oleva teabe põhjal ei ole Lääneranna Vallavalitsusel võimalik anda loa taotlusele üheselt keelduvat või heakskiitvat vastust ning seetõttu anti üksnes oma põhjendatud aramus.

Keskkonnaamet saatis KeHJS § 11 lõike 2² alusel 29.04.2022 kirjaga nr DM-112463-29 Tarva III dolokivikarjääri taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhindangu ja KMH algatamata

jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Lääneranna Vallavalitsusele ning tutvumiseks Raho OÜ-le.

Lääneranna Vallavalitsus vastas 27.05.2022 kirjaga nr 2-3/347 (registreeritud KOTKAS 30.05.2022 nr DM-112463-30), kus nõustus Tarva III dolokivikarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmisega.

Keskkonnaamet jättis 06.06.2022 kirjaga nr DM-112463-31 „Tarva III dolokivikarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise” algatamata keskkonnamõju hindamise keskkonnaloa taotluse menetluse käigus.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetluse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 21 sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist.

Kooskõlas MaaPS § 1 lõigetega 3 ja 4, HMS §-dega 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet 22.09.2022 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks keskkonnaloa andmise korralduse eelnõu. Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema HMS § 49 lõike 2 kohaselt võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat, määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamise ajaks kaks nädalat eelnõu kätte saamisest arvates. Ettepanekuid ja/või vastuväiteid kahe nädala jooksul ei laekunud.

HMS § 49 lõikest 1 tulenevalt on huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada, õigus määratud tähtaja jooksul esitada menetlust läbiviivale haldusorganile eelnõu või taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

Keskkonnaamet küsis Raho OÜ-lt 22.09.2022 kirjaga nr DM-112463-33 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa muutmise eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Raho OÜ tähtaja jooksul ei vastanud.

2.3 Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnaamet jättis 06.06.2022 kirjaga nr DM-112463-31 „Tarva III dolokivikarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise” algatamata keskkonnamõju hindamise keskkonnaloa taotluse menetluse käigus. Kavandatavale tegevusele seati järgmised erisused või keskkonnameetmed muidu ilmned võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks on toodud korralduse ptk-s 3.2.

3. KAALUTLUSED

3.1 Kaalutlused keskkonnaloa andmisel

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1. antav keskkonnaluba nr **KL-515945** kehtivusajaga 30 aastat annab ettevõttele Tarva III dolokivikarjääris õigus alljärgnevaks:

- maavara kaevandamiseks;
- jäätmete taaskasutamiseks;
- vee erikasutuseks;
- saasteainete välisõhku väljutamiseks paiksest heiteallikast

3.1.1 Maavara kaevandamine

Keskkonnaluba maavara kaevandamiseks taotletakse Tarva III dolokivikarjääri mäeeraldisel, mille pindala on 13,92 ha ja mäeeraldisel teenindusmaa pindala on 16,85 ha. Taotletav mäeeraldis hõlmab täielikult Tarva dolokivimaardla täitedolokivi aktiivse tarbevaru 9. plokki. Mäeeraldisega hõlmata täitedolokivi aktiivne tarbevaru on 1 332 tuh m³ ja kaevandatav varu 1 312 tuh m³. Keskkonnaluba taotletakse 30 aastaks keskmise aastase kaevandamise määraga 44 tuh m³. Kaevandatud materjali planeeritakse kasutada ehitusküllustikuna ja täitepinnaena. Kaevandatud maa korrastatakse osaliselt veekoguks ja osaliselt rohumaaks.

3.1.1.1. Õiguslik alus

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamise keskkonnavalduse andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse kaevandamise keskkonnavalduse andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS erisusi.

Vastavalt MaaPS § 49 lõikele 1 esitab taotleja kaevandamise keskkonnavalduse saamiseks loa andjale taotluse. MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnavalduse Keskkonnaamet.

Keskkonnavalduse taotlust on kontrollinud keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötaja (Maa-ameti 15.06.2021 kiri nr 9-3/20/17815-4).

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. Raho OÜ ei ole seisuga 11.10.2022 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest.

3.1.1.2. Riigi huvi

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Muuhulgas keeldutakse kaevandamise keskkonnaloa andmisest, kui kaevandamine on vastuolus riigi huvidega. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Riigi huvi esinemist või puudumist analüüsitakse vastavalt Keskkonnaministeeriumi kantsleri 13.06.2013 käskkirjaga nr 610 kinnitatud juhendile „Juhend riiklike huvide kaalumiseks ehitusmaavarade kaevandamis- ja uuringulubade taotluste menetlemisel lähtuvalt varustuskindluse tagatusest“ (edaspidi juhend). Ehitusmaavaradest lähtudes on riigi huvi tagada tarbijate, eelkõige riigi infrastruktuuri ehitusobjektide nõuetekohane ja majanduslikult optimaalne varustamine kvaliteetsete ehitusmaavaradega, luua tingimused kaevandamise ja kasutamise tehnoloogia igakülgses arenguks, võttes tarvitusele kõik meetmed ehitusmaavarade ratsionaalseks kasutamiseks ning maavara ja keskkonna kaitsmiseks.

Kuivõrd kaevandada soovitav maavara kuulub riigile, analüüsis Keskkonnaamet Tarva III dolokivikarjääri optimaalse teeninduspiirkonna varustuskindlust järgnevatest kriteeriumitest lähtuvalt.

I Analüüsi, kas taotletav tegevus on vajalik maavarade säästliku ja majanduslikult otstarbeka kasutamise tagamiseks (alus MaaPS § 14).

Taotletav tegevus on vajalik, kui

1. loa andmisega hoitakse ära majanduslikult ebaotstarbekate jääkvaru plokkide teke;
2. loa andmine tagab kasutusel oleva mäeeraldisel lamamis oleva maavara täieliku väljamise;
3. loa andmine tagab korrastamistingimuste otstarbekama täitmise;
4. loa andmine tagab planeeringutest või riigi infrastruktuuri laiendamise vajadustest tingitud tegevuste raames maapõue ja maavara kaitse nõuete täitmise ning maavara ratsionaalse kasutamise.

Keskkonnaameti hinnangul Tarva III dolokivikarjääri kaevandamisloa taotlus ühegi eelnimetatud punkti alla ei läinud, kuna:

1. taotletavalt mäeeraldiselt on ka tulevikus võimalik ilma olulisi lisakulutusi tegemata maavara väljata;
2. tegemist ei ole olemasoleva mäeeraldisel laiendamisega sügavuti;
3. mäeeraldisel kasutuselevõtt ei ole vajalik olemasolevate mäeeraldisel korrastamistingimuste otstarbekamaks täitmiseks;
4. olemasolevate andmete põhjal ei ole varu väljamine vajalik maavara kaitse nõuete täitmiseks või ratsionaalseks kasutamiseks seoses maardla alal planeeritavate tegevustega. Taotletaval Tarva III dolokivikarjääri mäeeraldisel alal ei ole varem kaevandamist toimunud.

II Analüüsi, kas taotletava mäeeraldisel teeninduspiirkonnas on tagatud varustuskindlus.

Varustuskindluse tagatuse analüüsimise juures selgitati:

1. kas kaevandamiseks taotletavast mäeeraldisest kuni 50 km kaugusel paikneb samaväärse

- maavara kaevandamiseks varem antud mäeeraldisi;
2. kui suur on antud piirkonnas samaväärse maavara kaevandamiseks varem antud mäeeraldiste kaevandatav jääkvaru kokku;
 3. milline on olnud maavara kasutamise intensiivsus kaevandamiseks taotletava mäeeraldise teeninduspiirkonnas viimase viie aasta jooksul.

Seisuga 25.03.2022 jääb Tarva III dolokivikarjääri teeninduspiirkonda 3 mäeeraldist, mille kaevandatava täitedolokivi jääkvaru suurus on 1742 tuh m³ ja seega on nende andmete põhjal varustuskindlus tagatud täitedolokivi puhul ca 43 aastaks.

Riigi huvi kaalumiseks ehitusmaavarade kaevandamis- ja uuringulubade taotluste menetlemisel lähtuvalt varustuskindluse tagatusest koostatud juhendi punkti 5.1.2 kohaselt loetakse taotletav tegevus riigi huviga vastuolus olevaks juhul, kui varem antud mäeeraldiste piires kaevandada antud samaväärse maavara jääk rahuldab taotletava mäeeraldise teeninduspiirkonna vajadused enam kui 10 aastaks.

Juhendi punkt 6.1 näeb ette, et riigi huvi väljaselgitamisel tuleb olulist tähelepanu pöörata taotleja põhjendusele mäeeraldise saamiseks. Kaevandamisloa taotluse seletuskirjas on ettevõtte poolt selgitatud mäeeraldise saamise vajadust ning riigihuvi.

Keskkonnaamet palus 25.03.2022 kirjaga nr DM-112463-27 täiendavalt riigi huvi väljaselgitamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi seisukohta Tarva III dolokivikarjääri kaevandamisloa taotlusele.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium tõi 26.04.2022 kirjas nr 17-1/2022/2247-2 (registreeritud KOTKAS 27.04.2022 kirjana nrDM-112463-28) välja järgmist:

Eesti Geoloogiateenistus on oma töös „Ehitusmaavarade levik, kaevandamine ja kasutamine Pärnu maakonnas“ toonud välja (lk 120-121, 137) järgmised asjaolud:

- 1) Pärnumaa dolokivimaardlates moodustab kasuliku kihi põhiliselt Muhu kihistu dolokivi, millest valmistatud ehituskillustik on üldjuhul madala kvaliteediga ja purunemis- ning külmakindluse näitajad ei pruugi alati vastata teedeehituse jaoks vajaliku III klassi ehituskillustiku nõuetele. Kvaliteetsema killustiku saamiseks on võimalik kaevise omadusi parandada rikastamise abil. Seega on rikastamisprotsessi abil võimalik ka madalamargilisest paekivist toota teatud koguses kvaliteetset ehituskillustikku teetööde jaoks.
- 2) Kuna varustuskindluse arvutuses ei ole arvestatud maavara vajadust järgnevateks aastateks ega ka dolokivist saadava ehituskillustiku kvaliteeti, siis ei ole võimalik olemasolevate andmete põhjal teha mingeid järeldusi Pärnumaa paekiviga varustatuse kohta riigiteede jm objektide (2+2 riigiteed, Rail Baltic) ehituseks aastani 2030 ega pikemas perspektiivis.
- 3) Rail Baltic’u taristu jaoks tähtsamad ehitusdolokivi maardlad Pärnumaal paiknevad Rail Baltic’u kavandatud raudteetrassist maksimaalselt 45 km kaugusel. Olulisemad kasutuses olevad maardlad on Anelema, Koonga ja Tarva koos perspektiivaladega.

Lähtudes eelpooltoodust oli Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium seisukohal, et Tarva III lubjakivikarjääri maavara kaevandamise loa taotluse puhul on loa andmine põhjendatud.

Sellest tulenevalt on Keskkonnaamet seisukohal, et Tarva III dolokivikarjääri rajamine on vastavuses riigi huvidega.

3.1.2 Jäätmete käitlemine

Lubatud tegevus

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1. antav keskkonnaluba nr KL-515945 annab selle omanikule õiguse:

- jäätmete tekitamiseks maavara kaevandamisel või rikastamisel (JäätS § 73 lg 2 p 7).

Ettevõtte on kavandatava jäätmekäitlustegevuse, kasutatava tehnoloogia ning rakendatavate meetmete kirjelduse esitanud keskkonnaloa taotluses ja selle lisades. Keskkonnaloa taotluses kirjeldatud tehnoloogia mitte rakendamisel tegevuse alustamisel ja tegevuse käigus käsitleb loa andja seda muuhulgas taotluses valeandmete esitamisenä.

Ettevõtte tekitab jäätmeid maavara kaevandamisel või rikastamisel Tarva III karjääris kinnistul aadressiga Lubja, Tarva küla, Lääneranna vald, Pärnu maakond (kinnistusraamatu registriosa number 4537750, katastritunnus 33403:001:0243). Taotletava Tarva III dolokivikarjääri katendi maht 78 tuh m³ (sh mulla maht 28 tuh m³). Kaevandamistegevuse käigus eemaldatakse alalt katend „Mittemaaksete maavarade kaevandamisjäätmed“ (jäätmekood 01 01 02) ja ladustatakse see ajutiselt kuni 3 m kõrgustesse puistangutesse vastavalt tööee liikumisele ekskavaatoriga teenindusmaale või ettepoole töörinnet. Tootmise käigus tekib sõelmeid ~30% kaevise mahust ehk ~395 tuh m³, mis on kivilõikamisel ja -saagimisel tekkinud jäätmed, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 01 04 07, sh paekivi (nt lubjakivi, dolomiidi) töötlemisel tekkinud jäätmed (jäätmekood 01 04 13). Kaevandamisjäätmeteks tuleb lugeda kõike, mis ei ole otseselt soovitud toode või lõpp-produkt, ega kvalifitseeru ka kõrvalsaaduseks JäätS § 2² tähenduses.

Kaevandamisjäätmeteks loetakse jäätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena (JäätS § 7¹ lg 1). Jäätmehoidlaks loetakse iga ehitist või ala, mida kasutatakse tahkel, vedelal, lahuse või suspensiooni kujul olevate kaevandamisjäätmete kogumiseks või ladestamiseks, sealhulgas rohkem kui kolmeks aastaks saastumata pinnase, uuringute käigus tekkivate tavajäätmete, turba kaevandamisel, rikastamisel ja ladustamisel tekkivate jäätmete ning püsijäätmete ladustamiseks (JäätS § 35² lg 1 p 4).

Kaevise rikastamine, ehk antud juhul dolokivi purustamine ja sõelumine, on jäätmeseaduse mõistes jäätmete tekitamine. Kaevandamise tootmisprotsessis dolokivi purustamisega tekkinud materjal turustatakse. Purustamise ja sõelumisega üle jäänud kõige peenemat fraktsioon saab ära kasutada täitepinnasena ning ala korrastamisel. Ohtlikke jäätmeid kaevandamisel ei teki aga kui tekib tuleb anda vastavat luba omavale ettevõttele. Vallid ehk jäätmehoidla likvideeritakse mäeeraldise korrastamisel, mil vallidesse ladustatud materjal kasutatakse korrastamistödel.

Vastavalt taotlusele korrastatakse Tarva III dolokivikarjäär veekoguks ja rohumaaks. Vallidesse ladustatud materjal kasutatakse vajalikul määral karjääri nõlvade ja põhja täitmiseks. Mäeeraldise teenindusmaale ja veekogu nõlvade veepealsele osale laotatakse mäeeraldiselt kooritud kasvukiht.

Taotluse kohaselt sooviti Tarva III dolokivikarjääri piires saada õigust tavajäätmete taaskasutamiseks (katendit ja sõelmeid taaskasutada karjääri korrastamisel (täiteks) (toimingukood R5t). Kaevandatud maa korrastatakse kaevandatud maa korrastamise projekti (edaspidi *korrastamisprojekt*) kohaselt (MaaPS § 81 lg 1). Nõusoleku korrastamisprojekti rakendamiseks annab Keskkonnaamet (MaaPS § 81 lg 3). Loa muutmise korralduse väljastamise hetkel ei ole ettevõtte Keskkonnaametile korrastamisprojekti esitanud. Seetõttu ei ole ettevõttel õigust karjääri korrastada ning keskkonnaloale ei kanta jäätmete taaskasutamise (toimingukood R5t) toimingut. Ettevõttel on õigus taotleda jäätmete taaskasutamise (karjääri korrastamise) toimingut lisamist keskkonnaloale nr KL-515945 pärast korrastamisprojekti nõusoleku saamist.

Ettevõtte on koos keskkonnaloa taotlusega esitanud kaevandamisjäätmekava. Kaevandamisloa omanik, kelle tegevuse käigus jäätmed tekivad, koostama JäätS §-s 42¹ nimetatud jäätmekava kaevandamisjäätmete minimeerimiseks, töötlemiseks, taaskasutamiseks ja kõrvaldamiseks, võttes arvesse säästva arengu põhimõtet (MaapS § 50 lg 6 ja JäätS § 39 lg 4). Loa andja kinnitab nõuetele vastava kaevandamisjäätmekava samaaegselt loa andmisega ning kaevandamisjäätmekava on jäätmeloa lahutamatu osa (JäätS § 42¹ lg 4). Keskkonnaamet on kinnitanud ettevõtte poolt esitatud kaevandamisjäätmekava 14.09.2022 korralduse nr DM-112463-32.

Nõuded jäätmete käitlemisele

Vastavalt JäätS § 81 lg 2 p-le 3 on loa andjal õigus keskkonnaloaga määrata tegevusele esitatavad keskkonnanõuded, lähtudes keskkonnaloa taotlusest, esitatud lisateabest, JäätS-st ja selle alamaktidest, samuti võttes arvesse teised keskkonnaalased õigusaktid. Loa andja kandis keskkonnaloa tabelisse J6 täiendava nõude jäätmete käitlemisele ja ning tabelisse J7 täiendavad nõuded jäätmekäitluse lõpetamisel rakendatavate tervise- ja keskkonnakaitsemeetmete kohta.

Ettevõtte soovib keskkonnaloa taotluse kohaselt jäätmekäitluskohas üheaegselt ladustada 26700 tonni (15600 m³) jäätmeid. Loa andja nõustus ettevõtte poolt taotluses välja toodud üheaegselt ladustatavate kogustega ning kandis keskkonnaloa nr KL-515945 tabelisse J4 üheaegselt ladustatavate jäätmete koguse vastavalt taotlusele.

Isik, kes taotleb luba või registreeringut jäätmete ladustamiseks, sealhulgas jäätmete käitlemisega kaasnevaks ladustamiseks, peab esitama loa andjale koos taotlusega Euroopa Majanduspiirkonnas asuva krediidi- või finantseerimisasutuse või kindlustusandja garantii või finantstagatist tõendava dokumendi ladustatavate jäätmete käitlemise korraldamise ja käitlemise kulude katmiseks (edaspidi *finantsgarantii*) (JäätS § 98³ lg 1). Finantsgarantii omamise kohustust ei ole jäätmeoidla käitajal (JäätS § 98³ lg 5 p 3). Seega ei ole ettevõttel kohustust

omada finantsgarantiid kaevandamisjäätmete ladustamiseks jäätmekäitluskohas.

Keskkonnaamet peab oluliseks rõhutada, et ettevõtte peab maavara kaevandamise käigus lähtuma säästlikkuse põhimõttest ning tegema kõik endast oleneva, et tegevuse käigus tekiks võimalikult vähe kaevandamisjätmeid. Kui kaevandamisjäätmete teket ei ole võimalik vältida, tuleb kaevandamisjätmeid võimalikult suures koguses taaskasutusse suunata. Vastav nõue seatakse keskkonnaloa tabelisse J6.

Ettevõtte peab oma jäätmekäituselases tegevuses lähtuma jäätmeseadusest ja selle alamaktidega kehtestatud nõuetest ning teistest keskkonnavalastest õigusaktidest, samuti tuleb ettevõttel täita kohaliku omavalitsuse üksuse kehtestatud jäätmehoolduseeskirja nõudeid.

3.1.3 Vee erikasutus

Lubatav tegevus

Ettevõttele on keskkonnaluba vajalik, kui pumbatakse välja karjääri kogunevat põhjavett ning juhitakse suublasse maavara kaevandamisel eemaldatavat vett (veeseadus, edaspidi VeeS § 187 p 2 ja 9).

Vastavalt KeÜS § 53 lg 2 on keskkonnaluba tähtajatu, välja arvatud juhtudel, kui luba taotletakse tähtajaliselt; on ette näha keskkonnaloa omaja tegevuse, sealhulgas kasutatava tehnoloogia või keskkonnaseisundi muutumist; esinevad keskkonnakaitse seisukohalt põhjendatud asjaolud; seadusega on ette nähtud muud juhud. VeeS § 189 lg 1-3 kohaselt on veeluba tähtajatu välja arvatud juhul, kui vee erikasutus on ühekordne või põhjavett võetakse kehtestatud põhjaveevarust.

Arvestades eeltoodut ja keskkonnaloa taotletavat kehtivusaega, määrab Keskkonnaamet vee erikasutusõiguse kuni maavara kaevandamise keskkonnaloa kehtivuse lõpuni 11.10.2052.

Põhjavee võtmine ja alandamine

Taotleja taotleb keskkonnaluba kuni 2373 m³/ööp (866 000 m³/a) karjäärivee välja pumpamiseks Tarva III dolokivikarjäärist.

Eesti Looduse Infosüsteemi (edaspidi *EELIS*) on kantud veehaardena Veehaare Tarva III dolokivikarjääri pumpla koodiga POH0024119.

Tarva III dolokivikarjääri mäeeraldisel on maavaravaru ploki lamam on määratud abs kõrgusele 8,9 m. Keskmise veetase jääb abs kõrgusele ~17 m. Selleks, et dolokivi pealispind oleks kuiv tegevuseks vajaliku taristu välja ehitamiseks ning karjäärimasinate liikumiseks, alandatakse veetaset kasuliku kihi lamamist 0,5 m sügavamale. Seega tuleb veetaseme alandamisel maavaravaru lamamini veetaset alandada ~8,5 m. Veetaseme alandamine karjääril toob kaasa põhjavee taseme alanemise ka karjääril väljaspool. Seetõttu kujuneb karjääri ümbritseval alal põhjavee taseme alanduslehter. Arvutuste tulemusel saadi, et veetaseme alanduse 8,5 m juures

kujuneb ümber karjääri veetaseme alanduslehter, mille raadius karjääri keskelt on 1074 m ning karjääri servast 864 m (Inseneribüroo STEIGER ekspertarvamus „Tarva III dolokivikarjääris kaevandamisega kaasneva mõju veerežiimile ja –kvaliteedile“ lk 7, edaspidi Ekspertarvamus). Arvutuste tulemused annavad suurima kujuneva põhjavee taseme alanduslehtri ulatuse kaevandamise lõpuaastatel. Veetaseme alanduslehter kujuneb välja järk-järgult vastavalt kaevandatud ala suurusele ja kaevandamise sügavusele. Arvutuste tulemused näitavad, et veetaseme alandamise mõju on kõige suurem karjääri vahetus läheduses, hääbudes ~800 - 900 m kaugusel. Veetaseme alanemine >1 m esineb kuni 400 m kaugusele karjäärist. Kavandatav Tarva III dolokivikarjäär paikneb ~280 m kirdes olemasolevast Tarva dolokivikarjäärist. Kahe karjääri koostöötamisel ja veetaseme alanduslehtrite liitumisel laieneb Tarva III karjääri arvelt mõjuala eelkõige kirdes suunas. Tarva III dolokivikarjääri töötamisega ei kaasne täiendavat mõju Karinõmme looduskaitseala veerežiimile (Ekspertarvamus lk 8).

Arvutuste tulemusena on keskmine juurdevool kivimitest ~2282 m³/ööpäevas, sademetest ~91 m³/ööpäevas ning kogu juurdevool karjääri on 2373 m³/ööpäevas (~866 tuhat m³ aastas). Saadud tulemused iseloomustavad maksimaalseid väljapumbatavaid vee koguseid alanduse 8,5 m juures. Arvutuslikud vee kogused võivad mõnevõrra erineda tegelikust väljapumbatava vee kogusest. Peamiselt mõjutab väljapumbatava vee kogust sademehulkade erinevus nii aastate kui ka kuude lõikes, aga ka karbonaatsete kivimite heterogeensus ja sellest tulenev karbonaatkivimite hüdrodünaamiliste parameetrite muutlikkus ruumis (Ekspertarvamus lk 10).

Karjääri mõjuraadiusesse jääb kaks majapidamist - Korise talu 770 m ning Vanatoa talu 840 m kaugusel kavandatava Tarva III karjääri piirist. Eeldatav veetaseme alanemine majapidamiste kaevudes jääb <0,3 m, mis ei ole eristatav veetaseme sesoonses muutlikkusest ning ei mõjuta vee kättesaadavust kaevudest. Madalad salvkaevud, mis toituvad sademetest võivad karjääri mõjuraadiuses ja kaugemalgi ajutiselt kuivaks jääda ka veetaseme looduslike muutuste amplituudi tõttu. Kuna veetaseme alanduslehtri ulatuses on põhjavee voolusuund valdavalt karjääri suunas, siis saasteainete levik piirkonna põhjavette on vähe tõenäoline. Siiski võib põhjavesi muutuda häguseks vahetult pärast lõhkamisi kivimite vibratsiooni tõttu, sõltudes eelkõige kaevu kaugusest karjäärist ning kaevude läheduses levivate karbonaatkivimite pudedusest. Selline muutus on lühiajaline. Veetaseme alanemisest tingitud veekvaliteedi muutuseid tarbekaevudes oodata ei ole, kuna oodatav veetaseme alanemine rohkem kui 500 m kaugusel karjäärist on vähene ning ei eristu veetaseme sesoonses kõikumisest. Korise kinnistul elatakse ja tarbitakse puurkaevu vett olme- ja joogiveeks aastaringselt. Salvkaevu ei kasutata. Vanatoa kinnistul elatakse ja tarbitakse puurkaevu vett olme- ja joogiveeks aastaringselt. Kohati on Tarva lubjakivikarjääris lõhkamise ajal muutunud vesi häguseks.

Veetaseme alandamisega võib karjääri lähipiirkonnas kaasneda põhjavee keemilise koostise muutumise peamiselt sulfaatide, kaltsiumi, magneesiumi ja üldise mineraalsuse tõusu arvel (aeratsioon). Intensiivistunud karbonaatkivimite leostumise tulemusel võib suurened ka loodusliku kaltsiumi ja magneesiumi sisaldus vees ning suureneb vee karedus.

Keskkonnaregistri andmetel asuvad kavandatavast Tarva III karjäärist ~550 m kaugusel idas Ohvriallikad (ka Hiieallikas) ning ~600 m kaugusel kirdes nimetu allikas. 17.05.2021. aastal

välivaatlusel Ohvriallikates vett ei olnud, voolusäng oli kuiv. Nimeta allikast toimub üsna intensiivne äravool läbi truubi maaparanduskraavi ehk allika looduslik veerežiim on muudetud. Karjääri mõju veetasemele rohkem kui 500 m kaugusel on alla 0,5 m ehk oluline mõju allikatele puudub. Allikate veetase sõltub eelkõige sademehulgast ja sellest tulenevatest veetaseme sesoonsetest muutustest.

Veetaseme alandamisega karjääris mõjutatakse Siluri-Ordoviitsiumi veekihi põhjavee taset karjääri ümbritseval alal. Piirkonnas on Siluri-Ordoviitsiumi veekihis välja eristatud Siluri-Ordoviitsiumi Matsalu põhjaveekogum ning Ordoviitsiumi-Kambriumi veekihis Ordoviitsiumi-Kambriumi põhjaveekogum Lääne-Eesti vesikonnas. Siluri-Ordoviitsiumi Matsalu põhjaveekogumi keemiline koondhinnang on 2020. aastal halb ning koguseline koondhinnang hea. Põhjavee koondseisund on 2020. aastal hinnatud halvaks (Keskkonnaagentuuri põhjaveeseisundi aruanne 2020). Ordoviitsiumi-Kambriumi põhjaveekogumi keemiline ja koguseline koondhinnang on 2020. aastal hea ning põhjavee koondseisund on hinnatud heaks (Keskkonnaagentuuri põhjaveeseisundi aruanne 2020).

Siluri-Ordoviitsiumi Matsalu põhjaveekogumi halva keemilise seisundi põhjuseks on keemilisehapnikutarbe tõusutrend ühes vaatluskaevus. Hinnangu usaldusväärsus on madal, sest järgmisel vaatlusperioodil tuleb välja selgitada, kas saasteaine kõrge sisaldus nimetatud vaatluskaevus on kohaliku iseloomuga või kujutab endast ohtu kogu põhjaveekogumile.

Siluri-Ordoviitsiumi Matsalu põhjaveekogumi regionaalne põhjaveevool lähtub Pandivere kõrgustikult, lokaalselt on toitealadeks ka soodsate toitumistingimustega ja õhukese pinnakattega kaetud paekõrgendikud.

Maapinnalt esimeseks veekihiks, mis omab tähtsust veetarbimise seisukohast, on Siluri-Ordoviitsiumi veekompleks. Veekompleksi vett ammutatakse nii üksikmajapidamiste salv- ja puurkaevudega kui ka ühisveevärgi kaevudega. Õhukese pinnakatte tõttu on põhjavesi nõrgalt kaitstud maapinnalt tuleneva reostuse eest. Siluri-Ordoviitsiumi veekompleks koosneb erineva savikusega lubjakividest ja dolomiitidest. Kogu veekompleksi iseloomustab valdavalt HCO₃-Ca-Mg- ja HCO₃-Mg-Ca-tüüpi vesi, mille mineraalainete sisaldused jäävad vahemikku 0,3 - 0,5 g/l. Sügavuse suunas ning rannikul vee mineraalsus suureneb. Kasuliku kihi moodustavad Jaagarahu lademe Muhu kihistu dolokivid. Seega mõjutatakse kaevandamisega Jaagarahu-Jaani veekihti. Veepidemest sügavamatele veekihtidele kaevandamisega mõju ei avaldata.

Joogiveena kasutamisel on rannikupiirkondades probleemiks suur kloriidide sisaldus, mis tihti ületab joogivee lubatud piirsisalduse – 250 mg/L. Joogivee piirnormist on kohati kõrgemad ka looduslikud sulfaadi, fluoriidi, ammooniumi, raua ning kohati ka mangaani, naatriumi ja boori sisaldused. Iseloomulik on nitraatide väga väike sisaldused.

Keskkonnaloaga on lubatud kuni 2373 m³/ööpäevas (866 000 m³/a) karjäärivee välja pumpamine Tarva III dolokivikarjäärist siluri põhjaveekihi.

Põhjavee seire

Kavandatava tegevusega kaasneva negatiivse mõju vähendamise meetmeid on kirjeldatud OÜ Inseneribüroo STEIGER poolt koostatud ekspertarvamuses „Tarva III dolokivikarjääris kaevandamisega kaasneva mõju veerežiimile ja –kvaliteedile“. Ekspertarvamus on lisatud loa taotlusele.

Keskkonnaamet lähtus põhjavee seire määramisel ekspertarvamuses koostatud seirekavast (ekspertarvamus tabel 4.1). Tarva III dolokivikarjääri ümbritsevate kaevude veetaseme ja veekvaliteedi seire on vajalik kaevandamise mõju hindamiseks ümbritsevatele põhjaveele. Mõju esinemisel kaugemale ekspertarvamuses esitatud hinnangust tuleb vajadusel seirevõrku täiendada.

Põhjaveetasel mõõta järgmistes kaevudes: **Korise kinnistu puurkaev** ja **Vanatoa kinnistu puurkaev** (ekspertarvamuse joonis 3.1) **üks kord vahetult enne kaevandamise algust (kaevandamiseelne foon) ja kaevandamise ajal neli korda aastas**. Veetaseme andmed esitada meetrites maapinnast ja juurde lisada ka veetaseme absoluutkõrgus ning maapinna absoluutne kõrgus kaevu suudme juures. Määrata järgmistest puurkaevudest: Korise ja Vanatoa puurkaevudest järgmised näitajad: **hägusus, heljum, Fe, elektrijuhtivus, pH ja temperatuur** üks kord enne kaevandamisega alustamist ja kaevandamise ajal neli korda aastas. Keskkonnaamet lisab seiratavaks näitajaks ka **naftasaadused**, kuna karjääris võib kaevandamise käigus tekkida reostusohu karjäärimasinate avarii korral. Samuti lisab Keskkonnaamet seiratavateks näitajateks **kareduse** ja **sulfaatide** sisalduse, kuna veetaseme alandamine (aeratsioon) võib põhjustada põhjavee kareduse ja sulfaatide sisalduse tõusu. Samuti määrab Keskkonnaamet vastavalt põhjaveekogumite määruse nr 48[1] §-st 6, 7, 9 ja 10 ning taotlusmaterjalidest lähtudes ja olemasolevale teabele tuginedes nimetatud seirekaevudest põhjavees analüüsitavateks näitajateks ka järgmised kvaliteedinäitajad: **kloriid, lahustunud hapniku sisaldus, keemiline hapnikutarve, ammoonium, nitraat ja nitrit**.

Reostuse kahtluse korral tuleb veeproov võtta viivitamata arvestades reostuse olemust (nt naftasaadused, pestitsiidid, nitraat).

Tulemused esitada keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS kaudu aruandena.

Kui täiendavate uuringute käigus selgub, et põhjavee võtmisega kaasneb siluri-ordoviitsiumi Matsalu või Ordoviitsiumi-Kambriumi Lääne-Eesti põhjaveekogumi seisundi halvenemine on loa andjal õigus keskkonnaluba muuta või kehtetuks tunnistada.

Karjäärivee suublasse juhtimine

Taotleja taotleb keskkonnaluba kuni 2373 m³/ööpäevas (866 000 m³/a) karjäärivee suublasse (rajatavasse kraavi) juhtimiseks Tarva III dolokivikarjäärist.

Tarva III dolokivikarjääri kaevandamise mõju pinnaveele on hinnatud ekspertarvamuses ptk-des 3.2. ja 3.3. Tarva karjääriala paikneb Lääne-Eesti paetasandikul - alvaril, jäädes Siluri ladestu Wenlock' ladestiku Jaagarahu lademe avamusalale, kus pinnakatte paksus ulatub kuni 0,5 m-ni ning põhjavesi on Maa-ameti 1:400 000 põhjavee kaitstuse kaardikihi andmetel kaitsmata.

Lähim looduslik veekogu on Vanamõisa jõgi (KKR kood VEE1116100), mis jääb karjääri kirdenurgast ~2 km kaugusele itta. Jõe (veekogumi kood: 1116100_1; veekogumi nimetus: Vanamõisa) keemiline ja ökoloogiline seisund hinnati 2020. aastal heaks. Koondseisund on 2019. aasta seisuga hinnatud heaks. Vanamõisa jõgi saab alguse 5 km lõuna pool asuvast Urita soost ning suubub Kasari jõkke (KKR kood VEE1107000). Karjääri kirdenurgast ~300 m kaugusele jääb maaparandussüsteem VELTSA (TTP-387) (MPS kood 5111610020081001), mille eesvooluks on Vanamõisa jõgi. Maapinna reljeef langeb Tarva III dolokivikarjäärast ~2,5 km jooksul Vanamõisa jõeni 3 m ehk ligikaudu 1,2 m kilomeetri kohta.

Selleks, et dolokivi pealispind oleks kuiv tegevuseks vajaliku taristu välja ehitamiseks ning karjäärimasinate liikumiseks, alandatakse veetaset kasuliku kihi lamamist 0,5 m sügavamale. Seega tuleb veetaseme alandamisel maavaravaru lamamini veetaset alandada (vee väljapumpamisega) ~8,5 m. Dolokivi kaevandamiseks kasutatakse karjäärivee väljapumpamist kõikides Eesti dolokivikarjäärides, kus kasuliku kihi paksusest tulenevalt ei võimalda kasutatav tehnika seda vee alt täies mahus väljata.

Väljapumbatud vesi suunatakse selginemiseks settetiiki ja seejärel rajatavasse kraavi ning sealt Veltsa maaparandus-süsteemil paiknevate kuivenduskraavide abil Vanamõisa jõkke. Väljapumbatud vett kavandatakse ära juhtida mäeeraldise kirdeosasse rajatava kraavi läbi Veltsa maaparandus-süsteemil paiknevate kuivenduskraavide Vanamõisa jõkke.

Kuni kavandatava äravoolukraavi valmimiseni kantakse loale karjäärivee suublaks pinnas. Seetõttu lisatakse keskkonnaloale tingimus, mille kohaselt loa omanik on kohustatud teavitama kraavi valmimisest loa andjat ja esitama loa muutmise taotluse suubla täpsustamiseks. Karjäärivett on lubatud välja juhtida peale loa muutmist.

Karjäärast väljapumbatava vee juhtimine eesvoolu suurendab selles vooluhulka. Eesvoolude seisukorra ja vastuvõtuvõime hindamiseks teostati 17.05.2021. aastal vaatlus, kus mõõdistati truubi või vooluveekogu ristlõige ning mõõdeti voolukiirus selles. Karjäärast ärajuhitav veekogus on keskmiselt kuni 0,03 m³/s, suurveeperioodil kuni 0,04 m³/s. Kuna maaparandussüsteemi truupeide veega täituvus jääb < 30%, siis hinnati, et truubi või voolusängi vastuvõtuvõime võimaldab karjäärast välja pumbatava vee suunamist läbi maaparandussüsteemi VELTSA (TTP-387) Vanamõisa jõkke. Samas esines voolutakistusi seoses koprategevusega. Maaparandussüsteemi kraavid on kohati taimestunud ja truupeides esineb setet. Seega tuleb vajadusel teostada korrastustöid (taimedest, setetest ja kopratammidest puhastamine). Vanamõisa jõe vooluhulk suureneb karjäärast ärajuhitava vee arvel <3%.

Veemajanduskava Lääne-Eesti vesikonna pinnaveekogumite 2020. aasta vahehinnangu järgi on hinnatud Vanamõisa jõe seisund heaks (pole seiratud).

Karjäärivee veekogusse juhtimiseks tuleb seda eelnevalt lasta selgineda settebasseinis. Vee viibeag peab settebasseinis olema piisav, et suublasse juhitava vee saasteainete väärtused ei ületaks heitvee veekogusse juhtimise piirväärtusi.

Tarva III dolokivikarjäärast väljajuhitava vee kogust tuleb mõõta arvestuslikult vee

kõrvalduspumpade tööaja järgi. Arvutuse teostamise aluseks on dokumenteeritud ja kontrollitavad andmed veepumpade tööaja ja võimsuse kohta ning andmed sademete koguse kohta. Arvestust pidada kuude kaupa ja säilitada andmed paber- või elektroonsel andmekandjal.

Vee erikasutaja on kohustatud võtma tarvitusele kõik meetmed, et hoida ära karjäärivee veekogusse ümberjuhtimisega kaasnevad üleujutused ja veekahjustused.

Karjäärivee seire

Keskkonnaamet lähtus karjäärivee (heitvee) seire määramisel ekspertarvamuses toodud seirekavast (ekspertarvamus tabel 4.1) ja keskkonnaministri 08.11.2019 määruses nr 61 „Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused“ (edaspidi määrus nr 61) toodust. Keskkonnaregistrisse on kantud väljalase Tarva III dolokivikarjääri väljalask PM007, mis asub koordinaatidel X: 6498594, Y: 501579. Keskkonnaloaga lubatakse rajatavasse kraavi (loale kantud kuni kraavi valmimiseni pinnas) juhtida karjäärivett kuni 2373 m³/ööpäevas (866 000 m³/a).

Karjäärivett tohib suublasse juhtida, kui saastenaõtjad ei ületa määruse nr 61 lisa 1 sätestatud piirväärtusi, mis kehtivad reoveekogumisala kohta, mille koormus on 2000-9999 ie, välja arvatud heljumisisaldus, mis ei tohi ületada 40 mg/l (määrus nr 61 § 9 lg 1). Keskkonnaloaga tuleb karjääriveele määrata vähemalt biokeemilise hapnikutarbe, keemilise hapnikutarbe, pH ja heljumi sisalduse piirväärtused koos vastava seirekohustusega (määrus nr 61 § 9 lg 5). Muud määruse nr 61 lisa 1 nimetatud saastenaõtjate piirväärtused ja seirenõuded määratakse keskkonnaloas sõltuvalt kaevandatavast maavarast ning kaevandusest või karjäärist ärajuhitava vee päritolu ja riskihinnangu põhjal.

Keskkonnaamet lisab settebasseini väljavoolust määratavaks aineks ka naftasaaduste sisalduse vees, kuna ei ole välistatud, et karjäärist ärajuhitud vesi võib saastuda ka naftasaadustega (nt masinate rikked).

Keskkonnaamet määrab keskkonnaloas tabelites V4 ja V7 Tarva III dolokivikarjääri settebasseini väljavoolust PM007 seire järgmiste näitajate osas: **pH (6-9), keemiline hapnikutarve KHT 125 mg/l, biokeemiline hapnikutarve BHT7 15 mg/l, heljum HEL 40 mg/l ja nafta 1 mg/l sagedusega üks kord kvartalis.**

Suublasse juhitud karjäärivesi peab vastama määruses nr 61 kehtestatud karjäärivee saasteainesisalduse piirväärtustele ning loaga määratud heitkogustele (VeeS § 130 lg 1). Vee erikasutaja peab tagama vee juhtimisel suublasse loaga seatud piirmääradele vastavuse. Veeproovide mittevastavuse korral tuleb loa taotlejal kasutusele võtta asjakohased meetmed, tagamaks karjäärivee vastavuse loas kehtestatud piirmääradeni. Reostusnäitajate seire tulemuste mittevastavusel loas kehtestatud piirmääradele on loa andjal õigus esitada loa saajale rangemad nõuded ja/või täiendavad tingimused.

Karjäärivee saasteainete määramiseks peab vee erikasutaja tagama loaga määratud kohtadest proovide võtmise ning korraldama proovide analüüsi (määrus nr 61 § 14 lg 1). Karjääriveest peab olema võimalik võtta esinduslikke proove (määrus nr 61 § 14 lg 2). Proovi võtmisel tuleb tagada proovi esinduslikkus ning proovi võtmine peab vastama veeseaduse § 236 lõike 7 alusel kehtestatud proovivõtumeetoditele (määrus nr 61 § 14 lg 6).

Suubla seire

Loa andja määrab loaga suubla seire kohustuse suublasse juhitava heit-, kaevandus- ja karjääriveele. Sademe- ja jahutusveele määrab loa andja suubla seire nõude üksnes juhul, kui on alust arvata, et ärajuhitud vesi omab mõju suublaks oleva vee ökosüsteemile (määrus nr 61 § 10 lg 1). Loa omaja teeb loas märgitud heitvee saasteainetajate, sealhulgas ohtlike ainete seiret heitvee suublas heitvee väljalaske mõjupiirkonnas loas nõutud kohtades ja sagedusega (määrus nr 61 § 10 lg 2). Suubla seiresse määrab loa andja saasteained, mis sisalduvad saasteallikast ärajuhitud vees ning mille keskmine sisaldus ärajuhitud vees on piisavalt kõrge, mis annab alust arvata, et need võivad omada mõju suubla vee ökosüsteemile (määrus nr 61 § 10 lg 3).

Suubla seire sagedus ärajuhitava heit-, kaevandus- ja karjäärivee korral määratakse vähemalt üks kord aastas, kuid loa andja ei tohi loaga määrata seire sageduseks rohkem kui üks kord kvartalis (määrus nr 61 § 10 lg 3).

Karjäärist ärajuhitud vesi erineb looduslikust põhja- ja pinnaveest suurema hõljumisisalduse (savi- ja tolmuosakesed) ning võimaliku suurema kareduse poolest, vee keemiline koostis muutub vähe.

Vooluhulga mõningane suurenemine eesvooludes loob soodsamad aereerimistingimused, mille tulemusel suureneb lahustunud hapniku sisaldus vees, mis omakorda vähendab orgaanilise aine sisaldust pinnavees. 17.05.2021. aastal toimunud välivaatluse ajal võeti ekspertide poolt veeproovid Vanamõisa jõe veest kavandatavast karjäärist üles- ja allavoolu Mõõdetud näitajate väärtused (pH, BHT5, Püld, Nüld, NH4) vastavad vooluveekogude seisundiklassidele „väga hea“ ja „hea“ (keskkonnaministri 16.04.2020 määrus nr 19 „Pinnaveekogumite nimekiri, pinnaveekogumite ja territoriaalmere seisundiklasside määramise kord, pinnaveekogumite ökoloogiliste seisundiklasside kvaliteedinäitajate väärtused ja pinnaveekogumiga hõlmamata veekogude kvaliteedinäitajate väärtused“). Karjäärist ärajuhitava vee keemilise koostise iseloomustamiseks on eksperarvamuses aluseks võetud Aru- Lõuna lubjakivikarjäärist ärajuhitava vee kvaliteedinäitajad. Võttes arvesse Vanamõisa jõe vee keemilist koostist ning eeldatavat karjäärist ärajuhitava vee keemilist koostist, võib järeldada, et Vanamõisa jõe vee kvaliteedi halvenemist oodata ei ole.

Arvestades eeltoodut ja et karjääri vett ei juhita otse Vanamõisa jõkke, vaid äravoolukraavi ja maaparandussüsteemi kraavi kaudu, et ärajuhitava vee koostise osa ei ole oodata Vanamõisa jõe vee kvaliteedi halvenemist, Vanamõisa jõgi ning arvestades et karjääri väljavoolu asub ca 2,5 km kaugusel Vanamõisa jõest siis on loa andja seisukohal, et karjäärist väljapumbataval heitveel ei ole olulist mõju Vanamõisa jõele. Tulenevalt eelnevast ei määrata keskkonnaloas suublaseiret.

Juhul kui peaks selguma, et ärajuhitava vee tõttu halveneb Vanamõisa jõe seisund on loa andjal õigus nõuda täiendavate meetmete kasutusele võtmist, rangemate nõuete seadmist ja suublaseire tingimuste määramist.

Proovivõtjale esitatavad nõuded

Keskkonnaloaga nõutav omaseire kuulub veeuuringu alla. Veeuuring VeeS tähenduses on vee, vee-elustiku, veekogu põhjasette, pinnase ja reoveesette ning naftasaaduste ja muude saastavate ainete proovi võtmine ja analüüsimine veeseisundi hindamise, saastatuse kindlakstegemise, veeloa taotluse ja selle lisade kontrollimise, veeloa omaja üle tehtava kontrollseire, keskkonnatasu arvutamise ning veeloa nõutava omaseire eesmärgil (VeeS § 236 lg 2).

Kui proove võetakse veeuuringu või joogiveeuuringu käigus, peab proovivõtja olema atesteeritud vastavas valdkonnas, kasutama veeuuringu või joogiveeuuringu eesmärgiga sobivaid mõõte- ja proovivõtuvahendeid ning järgima asjakohast mõõtemetoodikat (VeeS § 243 lg 1). Atesteerimisele kuuluvad proovivõtuvaldkonnad määrab ning proovivõtjale esitatavad nõuded, õppeprogrammi, atesteerimise korra, atesteerimistunnistuse vormi ja atesteerimiskomisjoni töökorra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega (VeeS § 243 lg 5) „Atesteerimisele kuuluvad proovivõtuvaldkonnad, proovivõtjale esitatavad nõuded, õppeprogramm, atesteerimise kord, atesteerimistunnistuse vorm ja atesteerimiskomisjoni töökord“.

Tulenevalt eelpool toodust on põhjavee omaseire proovivõtjal atesteeringukohustus (VeeS § 243 lg 1 alusel). Kehtivate proovivõtumeetodi toimingute järgimiseks tuleb proovivõtul juhendada kehtivast meetodikast ja kasutada atesteeritud proovivõtjat.

Kõrvaltingimuste määramine

Karjäärivee juhtimiseks maaparandussüsteemi peab olema PTA kooskõlastus maaparandusseaduse kohaselt (määrus nr 61 § 9 lg 4).

Haldusakti kõrvaltingimuseks on haldusakti kehtivusaja piiramine kindlaksmääratud tähtpäevast või tulevikus aset leida võivast sündmusest lähtudes (HMS § 53 lg 1 p 1). Haldusakti kõrvaltingimus on lisatingimus haldusakti põhiregulatsioonist tuleneva õiguse tekkimiseks (HMS § 53 lg 1 p 3).

Karjääri kirdenurgast ~300 m kaugusele jääb maaparandussüsteem VELTSA (TTP-387) (MPS kood 5111610020081001), mille eesvooluks on Vanamõisa jõgi. Karjäärist pumbatav lisavesi plaanitakse juhtida läbi rajatava ühenduskraavi Veltsa (TTP-387) MPS 5111610020081/001 maaparandussüsteemi kraavi.

PTA on 21.09.2021 kirjaga nr 6.2-2/41581 maaparandussüsteemi lisavee juhtimise kooskõlastanud tingimusel, et karjääri tööprojekti (kaevandamisprojekt) koostamisel tuleb näha ette lisavee juhtimiseks vajalike rajatiste ehitamine, kooskõlastada rajatiste ehitamine ja vee

juhtimine seotud maaüksuste omanikega, jälgida maaparandusehitustele rakenduvaid nõudeid vee koguse ja kvaliteedi osas. Samuti tuleb tööprojekt kooskõlastada Põllumajandus ja Toiduametiga ning juhitakse tähelepanu, et maaparandusseaduse § 53. Maaparandussüsteemi lisavee juhtimine sätestab nõuded ja tingimused mida peab arvestama arendaja lisavee juhtimisel maaparandussüsteemi.

Karjäärast kirdeosast välja pumbatava vee juhtimiseks ca ~300 m kaugusel paiknevasse Veltsa (TTP-387) maaparandussüsteemi kraavi on vajalik rajada uus kraav. Kraav rajatakse Kure katastriüksuse (33403:001:0226) ja Linnamaa katastriüksuse (33403:001:0028) vahel oleva kinnistu piiril vastavalt taotlusele lisatud kokkuleppele maaomanikuga. Kuni kavandatava äravoolukraavi valmimiseni kantakse loale karjäärivee suublaks pinnas. Loa omanik on kohustatud teavitama kraavi valmimisest loa andjat ja esitama loa muutmisetaotluse suubla täpsustamiseks. Karjäärivett on lubatud välja juhtida peale loa muutmist.

3.1.4 Saasteainete välisõhku väljutamiseks paiksest heiteallikast

Lubatav tegevus

Käitajale on keskkonnaluba paiksest heiteallikast saasteainete välisõhku väljutamiseks vajalik, kui tema tootmisterritooriumil asuvatest heiteallikatest väljutatakse tahkeid osakesi, summaarselt (PM-sum) üle 1 tonni aastas (keskkonnaministri 14.12.2016 määrus nr 67 „Tegevuse künnisvõimsused ja saasteainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba“ § 2 ja määruse lisa). Käitaja poolt taotletav välisõhku väljutatav tahkete osakeste(summaarselt) aastane heitkogus on 6,591 tonni.

Nõuded saasteainete välisõhku väljutamiseks

Keskkonnaamet kontrollis keskkonnavalua taotluse ja LHK projekti vastavust keskkonnaministri 27.12.2016 määrusele nr 75 „Õhukvaliteedi piir- ja sihtväärtused, õhukvaliteedi muud piirnormid ning õhukvaliteedi hindamispiirid“ (edaspidi määrus nr 75) ja keskkonnaministri 27.12.2016 määrusele nr 84 „Õhukvaliteedi hindamise kord“.

Iga saasteaine hajumise arvutuslikul hindamisel võetakse arvesse kõik käitise tootmisterritooriumil paiknevad heiteallikad ja kõik keskkonnaluba, keskkonnakompleksluba või registreeringut omavad heiteallikad, mis jäävad saasteainete hajumise arvutuslikuks hindamiseks kasutatava arvutusprogrammi hindamise piirkonda (AÕKS § 92 lg 3). Hajumisarvutuse piirkonnaks on piirkond, mis ulatub alani, kus on tagatud saasteaine sisalduse vastavus atmosfääriõhu kaitse seaduse § 47 lõigete 1 ja 2 alusel kehtestatud piirväärtusele või sihtväärtusele, kuid vähemalt 500 m raadiuses käitise igast heiteallikast. Saasteainete hajumist modelleeriti alal suurusega 1600 m x 3000 m.

Tarva III karjääri tegevuse mõju hindamisel piirkonna õhukvaliteedile arvestati rajatava karjääri koosmõju Tarva dolokivikarjääriga (kaevandaja OÜ Kivikandur, õhusaasteluba nr L.ÕV/323396), mis asub rajatavast karjäärast ca 400 m kaugusel edelasuunas. Tarva karjääri

välisõhu paiseteks heiteallikateks on samuti purustus-sorteerimissõlm, ja lõhkamistööd. Lähim majapidamine jääb rajatavast Tarva III karjäärast *ca* 600 m kaugusele kagu suunda Korise kinnistule (katastritunnus 33403:001:0084).

Kõigist käitise tootmisterritooriumil paiknevatest heiteallikatest välisõhku väljutatava saasteaine maksimaalne hetkeline heitkogus ei tohi summaarselt ületada määrusega nr 75 kehtestatud õhukvaliteedi piirnorme väljaspool käitise tootmisterritooriumi (AÕKS § 94 lg 2). Õhukvaliteedi piirväärtuse ületamise korral eeldatakse olulise keskkonnanähtingu tekkimist (AÕKS § 10 lg 3). LHK projektis hinnati õhukvaliteedi taset arvutuslikult. Saasteainete hajumise hindamiseks ehk maapinnalähedases õhukihis tekkiva saastatuse taseme (õhukvaliteedi) hindamiseks ja visualiseerimiseks kasutati hajumisarvutuste programmi AirViro. Kasutatud hajumisarvutuste programm vastab määruse nr 84 nõuetele.

Saasteainete hajumise arvutusliku hindamise tulemused näitasid, et käitaja tegevusega ei ületata ühegi saasteaine osas väljaspool käitise tootmisterritooriumi piiri õhukvaliteedi piirväärtusi. Käitise välisõhku väljutatavatest saasteainetest on suurima mõjuga õhukvaliteedile peenosakesed (PM10) ja lämmastikoksiidid.

Peenosakeste (PM10) maksimaalsed kontsentratsioonid tekivad karjääri territooriumil purustus-sorteerimissõlme vahetus läheduses. Peenosakeste (PM10) 24 tunni keskmine õhukvaliteedi tase (kontsentratsioon) võib käitise tootmisterritooriumi piiril ulatuda kuni $49 \mu\text{g}/\text{m}^3$, mis moodustab 98% peenosakestele (PM10) kehtestatud õhukvaliteedi 24 tunni keskmisest piirväärtusest $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Kuna tegemist on madala heiteallikaga, siis langeb peenosakeste (PM10) sisaldus välisõhus karjäärast kaugemal kiiresti, jäädes lähimate elamute juures alla $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Lõhkamistöode ajal purustus-sorteerimissõlm ei tööta. Lõhkamistöode ajal võib peenosakeste kontsentratsioon lühiajaliselt (2-3 minuti jooksul) tõusta, kuid õhukvaliteedi piirväärtust väljaspool karjääriala ei ületata. Arvestades, et lõhkamistööd on väga lühiajalise iseloomuga ja seetõttu on Tarva ja Tarva III karjääril läbiviidavate lõhkamistöode ajalise kattumise tõenäosus väga väike, ei esine lõhkamistöode osas koosmõju.

Lämmastikoksiidide maksimaalsed kontsentratsioonid tekivad samuti karjääri territooriumil purustus-sorteerimissõlme vahetus läheduses, langedes karjääriala piiril $41 \mu\text{g}/\text{m}^3$. See moodustab 20,5% lämmastikoksiididele kehtestatud õhukvaliteedi ühe tunni keskmisest piirväärtusest $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Karjääril kaugenedes langeb lämmastikoksiidide tase välisõhus kiiresti.

Lõhkamistöode ajal võib peenosakeste (PM10) kontsentratsioon lühiajaliselt (2-3 minuti jooksul) tõusta. Lämmastikoksiidide kontsentratsioon võib karjääriala piiril olla kuni $21,8 \mu\text{g}/\text{m}^3$, langedes karjääril kaugemal kiiresti (120 m kaugusel karjääril langeb lämmastikoksiidide tase alla $8 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Teiste saasteainete mõju välisõhu kvaliteedile on väiksem.

Organiseerimata tolmuheidet, s.h peenosakesi (PM10) tekib karjääril ka ekskavaatori ja laaduri töötamisel ja veokite liikumisel. Peenosakeste (PM10) kontsentratsiooni vastavuse hindamiseks õhukvaliteedi piirväärtustele määrab Keskkonnaamet keskkonnalooga välisõhu kvaliteedi seire

nõuded:

Mõõta kord aastas II või III kv karjääri tavapärasel töörežiimil (töötavad purustus-sorteerimissõlm, ekskavaator ja laadur) peamiste heiteallikate suhtes allatuult tootmisterritooriumi (karjääri) piiril peenosakeste sisaldus (PM10) välisõhus. Teha kolm vähemalt tunniajalist paralleelmõõtmist. Mõõtmised viia läbi kuiva ilmaga. Mõõtmiste protokollis märkida mõõtepunktide asukoht (kaardil), välisõhu temperatuur, tuule kiirus ja suund ning pilvisus. Mõõtmisi võib teostada vastavale mõõtmismetoodikale akrediteeritud laboratoorium, kes peab tagama mõõtmiste esinduslikkuse. Mõõtmiste tulemused esitada läbi KOTKAS infosüsteemi Kohustused saki hiljemalt aruandeaastale järgneva aasta 1. veebruariks.

Tolmuheite vähendamiseks määrab Keskkonnaamet loaga käitajale järgmised leevendavad meetmed:

1. Kuival perioodil purustussõlmest, killustiku laadimisest ja veokite liikumisest tekkiva tolmu vähendamiseks niisutada töödeldavat materjali, laadimisplatse ning karjäärisiseseid ja karjääriväliseid killustiku väljaveo teid.
2. Viia purustus-sorteerimissõlm esimesel võimalusel karjääri põhja ning hoida see võimalikult mäeeraldise keskel.

Esialgsete mõõtetulemuste alusel on võimalik hinnata leevendusmeetmete rakendamise vajadust ning edasise seire teostamist.

Müra

LHK projektis tuleb anda müra võimaliku esinemise hinnang, milles esitatakse andmed müraallikate kohta, mis võivad põhjustada normtaseme ületamist (määrus nr 56 § 32 lg 1). Müra piirtasemed on sätestatud keskkonnaministri 16.12.2016 määrusega nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ (edaspidi määrus nr 71) lisas 1.

Müra hindamiseks Tarva dolokivikarjääris koostas OÜ Inseneribüroo STEIGER müra leviku modelleerimise kaardi. Müra modelleerimisel arvestati, et karjääris võivad üheaegselt töötada purustus-sorteerimissõlm, ekskavaator ja laadur. Nimetatud seadmete helivõimsused on eeldatavalt: purustus-sorteerimissõlm 110 dB, ekskavaator 100 dB ja laadur: 100 dB. Kuna kõik müraallikad töötavad päeval ajal, siis modelleeriti päevase aja (7:00-23:00) müra hajumist.

Lähim elamu asub karjäärialest 735 m kaugusel. Müra modelleerimine näitas, et ülenormatiivne müra (enam kui 60 dB) levib peamiselt käitise territooriumil töötavate müraallikate vahetus läheduses. II kategooria päevast piirnormi 60 dB ei ületata väljaspool käitise tootmisterritooriumi piiri juhul, kui suurimat müraallikat (purustus-sorteerimissõlm) ei paigutata piirile lähemale kui 50 m. Väljaspool käitise tootmisterritooriumi piiri on müra päevane tase 55 dB ja lähimate elamute juures on müra päevane tase 35-40 dB (lubatud kuni 60 dB). Müra modelleerimise tulemused näitavad, et käitise müraallikate poolt põhjustatud müratasemed ei ületa määrusega nr 71 kehtestatud müra piirväärtusi elamualadel päeval ajal.

Juhul, kui tegelik müra levik osutub prognoositust suuremaks, on arendaja valmis rajama

tootmisterritooriumi piirile katendimaterjalist müratõkkevallid. Müra leevendavateks meetmeteks on:

1. Hoida purustus-sorteerimissõlm võimalikult mäeeraldise keskel (mitte lähemal kui 50 m mäeeraldise piirist);
2. Hoida purustus-sorteerimissõlme kaevandatud astangu all (karjääri põhjas);
3. Müra leviku piiramiseks rajada müratõkkevallid.

Keskkonnaamet on seisukohal, et karjääri päevast mürataset tuleks perioodiliselt kontrollida seirega. Keskkonnaamet määrab keskkonnaloaga käitajale müra seire nõuded:

Mõõta kord aastas II või III kv müraallikate poolt tekitatud müra taset karjääri tavapärasel töörežiimil (töötavad purustus-sorteerimissõlm, ekskavaator ja laadur) karjääri piiril müraallikatest allatuult. Müra mõõtmised peavad vastama standardite EVS-EN ISO 1996-1:2017 ja EVS-EN ISO 1996-2:2017 nõuetele. Mõõtmiste tulemused esitada läbi KOTKAS infosüsteemi Kohustused saki hiljemalt aruandeaastale järgneva aasta 1. veebruariks.

Õhukvaliteedi ja müra seire nõuded, ning töökorralduslikud meetmed kantakse keskkonnaloa nr KL-515945 tabelisse A7 „Saasteainete heitkoguste ja välisõhu kvaliteedi seire, saasteainete heitkoguste vähendamise tegevuskava koostamise jm eritingimused“.

3.2 Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõige 2 punkt 5 alusel märgitakse kaevandamisloa lahtrisse „Kõrvaltingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavaravarude ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ja kaevandamisjätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks. Kaevandamisloaga reguleeritakse vaid mäeeraldises ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Taotletava tegevuse kohta on koostatud keskkonnamõju eelhinnang ning selle alusel on Keskkonnaamet otsustanud jätta algatamata keskkonnamõju hindamise Tarva III dolokivikarjääri keskkonnaloa taotlusele. Tarva III dolokivikarjääri keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuses on välja toodud leevendavad keskkonnameetmed:

1. Kaevandamise mõju hindamiseks ja tuvastamiseks tuleb karjääri väljalasus ja lähimates kaevudes teostada pidevalt vee kvaliteedi ja veetasemete seiret.
2. Juhul kui vee liikumine maaparandussüsteemi kraavides on takistatud tuleb teostada korrastustöid (taimedest, setetest ja kopratammidest puhastamine).
3. Heljumi setitamiseks tuleb mäeeraldise teenindusmaale rajada settebasseinid, settebasseinide suurus ja asukoht tuleb näha ette kaevandamisprojekti. Kaevandamisprojekt tuleb kooskõlastada Keskkonnaametiga ning Põllumajandus ja Toiduametiga.

4. Karjäärimasinate avariide ennetamiseks tuleb neid perioodiliselt kontrollida ja hooldada selleks ette nähtud hooldusplatsil, kus peavad olema õli kogumise ja tõrje vahendid.
5. Juhul kui mäetööde käigus tekib avarii, tuleb vajalike vahenditega (absorbent, õlipüünised) reostuse levik kiirelt ja ohutult lokaliseerida ning reostunud pinnas üle anda vastavat jäätmekäitluslitsentsi omavale ettevõttele.
6. Juhul kui naftasaadused satuvad siiski põhjavette on üheks levinumaks puhastusmeetodiks reostunud vee välja pumpamine. Juhul kui põhjavee tase on maapinna lähedal, siis on võimalik õlifaas reostunud vee pinnalt juhtida drenidega õlipüüdjatesse. Reostunud vesi tuleb enne loodusesse juhtimist puhastada.
7. Õlilaikude ilmnemisel karjäärialal olevas kraavis või veesilmades tuleb võtta kasutusele vastavad meetmed reostuse tõkestamiseks ja likvideerimiseks ning alustada naftasaaduste seiramist väljalasus sagedusega 1 x nädalas kuni reostus on likvideeritud.
8. Kui kaevude vees suureneb lõhkamise ajal ja järgselt hägusus, siis tuleb seirata enne lõhkamist, lõhkamise ajal ja pärast lõhkamist vees hägususe muutumist.
9. Juhul kui puurkaevus veetase langeb või põhjavee kvaliteet halveneb, siis tuleb kontrollida, kas olemasolev kaev suudab tagada elamu varustatuse nõuetekohase olmejoogiveega. Samuti tuleb selgitada välja veetaseme ja veekvaliteedi muutuste põhjused. Kui veetaseme alanemine ja vee kvaliteedi halvenemine tulenevad kaevandamistegevusest, siis kaevandaja peab tagama kinnistu veevarustuse. Vajadusel tuleb rajada uus puurkaev.
10. Karjääri valguga vee koguse vähendamiseks on soovitatav paigutada karjäärisüvendi servadesse killustiku tootmisel tekkivaid sõelmeid.
11. Viia purustus-sorteerimissõlm esimesel võimalusel karjääri põhja ning hoida see võimalikult mäeeraldise keskel (mitte lähemal kui 50 m mäeeraldise piirist).
12. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C, tuleb karjääris kasutatavaid teid ja platse kasta või töödelda pidevalt vastavate vahenditega õhusaaste leviku vältimiseks. Kui kaevandamist (maapõueseaduse § 6 alusel) ei toimu, ei ole kohustust teid kasta.
13. Lõhketöid tuleb läbi viia tööpäevadel ajavahemikus 9.00-17.00.
14. Kaevandamisalale jääva kaitsealuse taimeliigi halli käpa arvukuse, täpse kasvukoha ja ümberasustamise vajalikkuse, võimalikkuse ning ümberasustamise tingimuste kohta tuleb tellida ekspertiis. Ekspertiis tuleb Keskkonnaametile esitada enne kaevandamise ettevalmistustöödega alustamist.

Keskkonnaamet seab nimetatud leevendusmeetmed keskkonnaloale kõrvaltingimusteks vee, õhu ja maapõue eriossa. Vee ja õhu eriossa lisatud seire nõudeid ja töökorralduslike meetmeid maapõue eriosas kõrvaltingimuste nimetamisel ei dubleerita.

3.3 Ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Tarva III dolokivikarjääri keskkonnaloa korralduse eelnõule arvamusi ja vastuväiteid ei esitatud.

3.4 Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal seadusandlusest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning

kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et seadusandlusest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnavalale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelespea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/keskkonnakaitseloa/loa-omaja-meelespea>.

[1] Keskkonnaministri 01.10.2019 määrus nr 48 „Põhjaveekogumite nimekiri ja nende eristamise kord, seisundiklassid ja nende määramise kord, seisundiklassidele vastavad keemilise seisundi määramiseks kasutatavate kvaliteedinäitajate väärtused ja koguselise seisundi määramiseks kasutatavate näitajate tingimused, põhjavett ohustavate saasteainete nimekiri, nende sisalduse läviväärtused põhjavaveekogumite kaupa ja kvaliteedi piirväärtused põhjavees ning taustataseme määramise põhimõtted“.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Tarva III mäeeraldise plaan.pdf
3. Tarva III lõiked.pdf
4. LHK projekt
5. Tarva III korrastatud maa plaan.pdf

Teadmiseks: Lääneranna Vallavalitsus, Maa-amet, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Carmen Tau
spetsialist
maapõuebüroo

Christina Vohla
spetsialist
veeosakond

Liia Krumm
vanemspetsialist
kliima- ja välisõhubüroo

Terje Raadom
spetsialist
jäätmebüroo